

INARI

INARIN KUNNAN
KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

Sisällys

1. Inarin kulttuurikasvatussuunnitelma eli lyhyemmin KOPS	3
1.1 Yhdenvertaisuus.....	3
1.2 Saavutettavuus.....	4
1.3 Kunnan elinvoimaisuus, yhteisöllisyys ja työllistävä vaikutus	4
1.4 Kunnan brändi	4
1.5 Lasten tunne- ja esiintymistaidot sekä monipuolinen maailmankatsomus	5
2. KOPSin konkreettinen toteutus kunnassa	5
3. Inarin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelman yhteistyötahot	6
3.1 Inarin vapaa-aikatoimen toiminnan kuvaus	6
3.1.1 Inarin Nuorisovaltuusto NuVa.....	6
3.2 Inarin Kansalaisopiston toiminnan kuvaus	7
3.3 Inarin kunnan kirjastotoimi	8
4. Kulttuurikasvatussuunnitelman toiminnalliset ydintoteuttajat	9
4.1 Varhaiskasvatus	9
4.1.1 Päiväkodit (Inari, Ivalo, Saariselkä ja erillisenä Sevettijärvi)	9
4.1.2 Ryhmikset, perhepäivähoitajat ja kielipesätoiminta.....	10
4.2 Inarin kunnan peruskoulut	11
4.2.1 Ivalon peruskoulut	11
4.2.2 Ivalon ala-aste.....	11
4.2.3 Ivalon yläaste	13
4.2.4 Inarin koulun ala-aste	14
4.2.5 Inarin koulun yläaste	17
4.2.6 Sevettijärven koulu, ala- ja yläkoulu	18
4.2.7 Ivalon lukio	21
5. Kulttuurikasvatussuunnitelman kakkostaso, esittävät taiteet	22
6. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksen seuranta ja laaduntarkkailu	22
7. Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttösuunnitelma	23
8. Kulttuurikasvatussuunnitelman laatijat ja yhteystiedot	23
9. Lisäselvitys yhteistyötahoista ja jatkotoimenpiteistä	24

1. Inarin kulttuurikasvatussuunnitelma eli lyhyemmin KOPS

Kulttuurikasvatussuunnitelmat perustuvat valtakunnallisiin varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin sekä kunnan tarkentavaan suomenkieliseen ja saamenkieliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja koulujen opetussuunnitelmiin ja **lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019**. Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on opetussuunnitelmaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa täydentävä suunnitelma siitä, kuinka lapsia ja nuoria tutustetaan paikalliseen kulttuuriin ja oman kunnan kulttuurikohteisiin. Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoituksena on taata jokaiselle inarilaiselle varhaiskasvatusikäiselle, peruskouluikäiselle ja lukiokoulutuksen lapselle ja nuorelle se vähimmäismäärä kulttuuria, mikä jokaisen lapsen tulisi saada kokea koulupolkunsa aikana. **Kulttuurikasvatussuunnitelman lisäksi varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa on mahdollista toteuttaa rajattomasti muuta kulttuuritoimintaa, mutta kulttuurikasvatussuunnitelma on opettajien helppo toteuttaa muun opetuksen kärsimättä. Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman kulttuurin vähimmäispaketit on pyritty suunnittelemaan niin, että ne tukevat ja helpottavat opettajien työtä toteuttaa KOPS:ia. Niiden sisällössä on huomioitu varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelmat sekä niiden tavoitteet.**

Kun toiminnasta on laadittu lukuvuosittain etenevä **luokka-asteittain toistuva** suunnitelma, ja sille on määritetty omat vastuutahot, taataan toiminnan suunnitelmallisuus ja jatkuvuus. Se laaditaan ja sitä toteutetaan varhaiskasvatuksen, koulujen ja kulttuuri- ja taidealan toimijoiden yhteistyönä.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on **vuosittain toistuva, etukäteen budjetoitu ja selkeillä sopimuksilla aikaansaatu kokonaisuus**, jossa kullekin ikäryhmälle taataan taide- ja kulttuurikasvatuksen peruskokemukset. Kulttuurikasvatussuunnitelma tarjoaa kokemuksia asuinkunnan historiasta, käytännöistä, merkkihenkilöistä ja jo olemassa olevasta tarjonnasta, sekä antaa osallistujille mahdollisuuden avartaa maailmankatsomustaan, että käyttää älyään ja luovuuttaan. KOPSin parissa toimivat aina kunkin taiteenalan ammattilaiset sekä kulttuurikasvattajat. Laatu on kaiken toiminnan ytimessä.

Alla kerrotaan lyhyesti mitä hyötyä kulttuurikasvatussuunnitelmasta on.

1.1 Yhdenvertaisuus

Kuntien valtuustojen hyväksymä ja perustasolla budjettiin pysyvästi laitettu KOPS on jokaisen kunnan lapsen ja nuoren saavuttava suunnitelma. Tällöin perheen asuinpaikka, varallisuus tai mielenkiinnon kohteet eivät vaikuta siihen, pääseekö lapsi osaksi taide- ja kulttuurituokioita.

Kulttuurikasvatussuunnitelma tukee taide- ja kulttuurikokemusten tasa-arvoista saavutettavuutta. Koulu aikaan toteutettava kulttuurikasvatus ja taidelaitosvierailut ovat maksuttomia ja tavoittavat koko ikäluokan. Paikallinen kulttuurikasvatussuunnitelma lisää myös paikallisen kulttuuritarjonnan tunnettuutta ja käyttöä ja madaltaa lasten ja nuorten kynnystä aloittaa taideharrastus ja käydä vapaa-ajalla enemmän kulttuuripalveluiden äärellä.

1.2 Saavutettavuus

Suurella kaupungissa on usein valtavasti mahdollisuuksia harrastamiseen ja kaiken kokemukseen jo valmiiksi. Pienemmissä ja syrjäisemmissä kunnissa KOPS takaa sen, että esitykset ja ammattitaiteilijoiden ja kulttuurikasvattajien vierailut eivät jää suurten kaupunkien asukkaiden yksinoikeudeksi. Kulttuurikasvatussuunnitelma edistää kulttuurikokemusten saavutettavuutta varhaiskasvatuksen ja koulujen yksiköissä.

1.3 Kunnan elinvoimaisuus, yhteisöllisyys ja työllistävä vaikutus

Ennalta suunniteltu ja budjetoitu, strategiaan asti saatu kulttuurikasvatussuunnitelma on mille tahansa kunnalle eduksi. Se osoittaa, että kulttuuria ja taidetta arvostetaan kunnassa ja näiden alojen monipuolinen, kerrannainen vaikutus sekä ihmisten hyvinvointiin, että työllistymiseen, ymmärretään. KOPS-työssä alueen omat taiteilijat ja taidelaitokset saavat vuosittain toistuvaa lisätyötä ja alueen lapset, nuoret ja muut asukkaat oppivat tietämään, mitä oman kunnan alueella on tarjolla. Yhteisöllinen vaikutus on suuri, jos mukana ovat niin paikalliset yritykset sponsoroimassa kokonaisuuksia, kuin taiteilijat, koulut, päiväkodit, kirjastot, mahdollisesti myös useaan KOPSiin kirjoitetut palvelutalot tai muut yksiköt. Kulttuurikasvatussuunnitelmasta saa helposti tehtyä koko kunnan yhteisen asian.

1.4 Kunnan brändi

Inari on Suomen suurin kunta, jossa on elinvoimaiset, erilaiset kylät, vahva yhteisöllisyys ja upea arktinen luonto koko ajan läsnä. Kunnassa pidetään tärkeänä saamelaista kulttuuria, nelikielisyyttä, yhdessä tekemistä ja vuoropuhelua niin kunnan sisäisessä kuin kansainvälisessä viestinnässä. Alueelle tärkeän matkailun ja luonnonsuojelun tasapaino on merkityksellinen asia.

Inarin kunnan strategiset painopisteet näkyvät kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Osallistujat perehtyvät sen puitteissa niin saamelaiseen kuin muuhunkin alueen perinnekulttuuriin ja osin tuovat sitä eri kokonaisuuksissa myös nykypäivään. Mukana on kansallisia osuuksia siinä missä puhtaasti alueen omaa kulttuuriakin. Kokonaisuudet, jossa ollaan ja koetaan ympäröivää luontoa monin tavoin ovat oleellisia, samoin koko ajan läsnä oleva ajatus kestävästä kehityksestä. Taidetta, kulttuuria ja yrittäjyyskasvatusta yhdistävät kokonaisuudet ovat myös mukana.

1.5 Lasten tunne- ja esiintymistaidot sekä monipuolinen maailmankatsomus

Tutkimuksissa on moneen kertaan todettu kuinka pitkäaikainen kulttuurin ja taiteen harrastaminen on vähentänyt ja ennaltaehkäissyt monia ongelmia ihmisten käytöksessä, oppimisessa, kaveritaidoissa tai avarakatseisemmassa suhtautumisessa maailmaan. Kulttuurin ja taiteen kautta on mahdollista käsitellä mitä tahansa asiaa tavalla, joka jättää pysyvämpiä positiivisia muistijälkiä.

Oman luovuuden tuominen esiin ja heittäytyminen uuteen tekee kaikille ihmisille hyvää, positiivisen minäkuvan ja onnistumisen kokemuksien saaminen on yhä tärkeämpää nykymaailmassa. Juuri niitä kulttuurikasvatussuunnitelma haluaa antaa, sillä suunnitelman toteuttajina ovat nimenomaan eri taiteenalojen ammattilaiset. Mille tahansa kunnalle on hyötyä siitä, että sen lapsista kasvaa esiintymistaitoisia ja monipuolisesti ajattelevia, **toiset** ihmiset huomioonottavia nuoria. Taide ja kulttuuri ovat väylä, joita jokaiselle pitää antaa mahdollisuus hyödyntää.

Kulttuurikasvatussuunnitelma edistää osaltaan lasten ja nuorten kulttuurihyvinvointia ja itseidentiteettiä. Perustana ovat ihmisen oma taide- ja kulttuurisuhde, ja kulttuurien monimuotoisuus sekä sen hyvinvointia tukevat vaikutukset, mitkä läpäisevät koko ihmisen elämänkaaren. Taide ja kulttuuri ovat osa hyvää elämänlaatua sekä jatkuvaa oppimista.

2. KOPSin konkreettinen toteutus kunnassa

Alla on ensin kirjoitettuna auki KOPSin perustaso, minkä työpajoissa ja käyntikohteissa pääsee tekemään paljon itse ja tutustumaan kattavasti eri taiteenaloihin.

Perustason jälkeen esitetään kakkostason toiminta, eli esittävän taiteen kokonaisuudet, jotka eivät mene enää ikäryhmäjaon mukaan vaan ovat useimmiten tarjolla kaikille. Ne budjetoidaan erikseen sen mukaan, onko kunnalla esimerkiksi sopimus Konserttikeskuksen, Kiertävän lastenkulttuurikeskus Kattila ry:n, Lapin Alueatterin ja/tai jonkun muun esittävän taiteen toimijan kanssa. Valmiita kokonaisuuksia kakkostasosta ei kuitenkaan voi kirjoittaa auki samalla lailla kuin perustasolla, sillä ohjelmistot vaihtuvat vuosittain, samoin kuin kiertueella olevat esittävän taiteen tuottajat. Kakkostaso on budjetoitu osaksi kulttuuritoimen perustoimintaa siten, että mukana ovat sopimustuottajat ja lisäksi mahdolliset muut vierailevat kiertueet.

Punaiset kohdat KOPS:ssa ovat kulttuurisihteerin työkaluja, palveluita, joita voidaan tarjota KOPS:n ulkopuolisille kohderyhmille samasta kiertueesta. Näitä kiertueita voidaan toteuttaa mm. palvelutaloissa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

Kaikki Inarin koulut ja päiväkodit viettävät vuotuisjuhlia, kuten itsenäisyyspäivää ja saamelaiden kansallispäivää ja muita vuotuisjuhlapäiviä.

Koska kaikki Inarin alueen yksiköt ovat hieman eri kokoisia, erilaisia ja eri alueilla, jokaiselle yksikölle on kirjoitettu erillinen runko, jossa samoja elementtejä kuitenkin pyöritetään niin paljon kuin vain on mahdollista.

3. Inarin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelman yhteistyötahot

3.1 Inarin vapaa-aikatoimen toiminnan kuvaus

Vapaa-aikatoimi vastaa Inarin kunnan liikuntapalveluista ja nuorisotyöstä. Vapaa-aikatoimi tarjoaa lapsille ja nuorille monipuolista toimintaa ja tapahtumia toiveiden mukaan. Vapaa-aikatoimen palvelut tukevat nuorten harrastamismahdollisuuksia ja edistävät lasten ja nuorten liikunnallisuutta. Nuorisotiloilla Ivalon Stönöllä, Inarin kylän Vintillä ja Sevettijärven koululla järjestetään teematapahtumia ja mahdollisuuksia kulttuuritoimintaan, sen mukaan mitä lapset ja nuoret haluavat tehdä ja kokeilla.

Vapaa-aikatoimen vastuulla on nuorten työpajatoiminta, Viestintäpaja. Viestintäpaja on mediapainotteinen työpaja, jonka työt perustuvat tekemisen kautta oppimiseen. Viestintäpajalla on mahdollista tehdä erilaisia media-alan työtehtäviä, kuten erilaiset video- ja äänituotannot. Viestintäpajalla toimii myös paikallisradio Radio Inari, jonka kautta nuori voi opetella journalismin eri työtehtäviä. Työtehtävät ovat erilaisia asiakastilauksia ja niitä tehdään pajatilojen lisäksi eri kohteissa ympäri kuntaa. Toimintaan kuuluu media-alan monipuolisten tehtävien lisäksi mm. konserttien ja kulttuuritapahtumien kanssa tehtävä yhteistyö. Viestintäpaja edistää nuorten mahdollisuuksia löytää oma paikkansa työelämästä.

Vapaa-aikatoimi tekee aktiivisesti yhteistyötä kulttuuritoimen kanssa, lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden tueksi. Toiminnassa pyritään saamaan näkyviin lasten ja nuorten toiveet, kuin myös paikallisten kulttuurialan toimijoiden tarjoamat ideat ja taidot. Inarin kunta on mukana Harrastamisen Suomen mallin hankkeessa ja toteuttaa sen kautta monipuolista kerhotoimintaa lapsille ja nuorille, ympäri kuntaa. Esimerkiksi kerhot voivat olla kulttuuri, taide, elokuva tai käsityö aiheisia.

Vapaa-aika kuuluu Selvä Peli –työryhmään joka työryhmä koostuu monipuolisesti eri tahojen yhteistyöstä. Selväpeli-työryhmä luo ja tukee ennaltaehkäisevää päihdetyötä olemalla osa tapahtumia ja luomalla omaa toimintaa. Toiminnalla tarjotaan mahdollisuutta viettää päihteetöntä vapaa-aikaa, Selvä Peli -statuksen alla.

3.1.1 Inarin Nuorisovaltuusto NuVa

Nuorisovaltuusto toimii kunnan nuorten hyvinvoinnin puolesta, nuorten toiveiden esille tuojana ja toteuttajana. Nuorisovaltuustolla on oma toimintarahasto jonka varoja NuVa hallinnoi. Varoja voi käyttää niin kulttuuritapahtumiin kuin myös elämystoimintaan. Nuoret voivat hakea oppilaskunnan tai harrastuskerhon kautta rahaa NuVan rahastosta.

Nuorisovaltuusto päättää vuosittain jaettavan Rock Inari –palkinnon saajan. Palkittu henkilö/taho on kyseisenä vuonna tehnyt merkittävää työtä nuorten hyvinvoinnin eteen.

3.2 Inarin Kansalaisopiston toiminnan kuvaus

Suunnitelma 2022-2023

	Varhaiskasvatus	Peruskoulu	Yläaste
Musiikki	Perhemuskari, muskari, soitinkaruselli.	Yksilö- ja ryhmäopetus (piano, saksofoni, huilu, kantele, rumpu&nokkis, bändisoittimet jne.). Lapsi- ja nuorisokuoro.	Yksilö- ja ryhmäopetus (piano, saksofoni, huilu, bändisoittimet jne.). Lapsi- ja nuorisokuoro.
Kuvataide, posliininmaalaus		Kuviskerho posliininmaalaus	Posliininmaalaus
Käsityö			Ompelu
Liikunta (tanssi)		3-6lk Dance mix	Hulavanne-tanssi

Inarin kansalaisopistolla on tarjolla lapsille ja nuorille erilaisia täydentäviä musiikin, kuvataiteen, käsityön ja liikunnan kursseja lvalossa ja sivukylillä. Yleisesti ottaen opiston kurssit on tarkoitettu kaikille kuntalaisille ja vain harvat kurssit on rajattu vain tietylle ikäryhmälle. Musiikin kursseissa erityisesti lapsille ja nuorille rajattuja kursseja on useita. Alle kouluikäisille lapsille on perhemuskareita, muskareita ja soitinkaruselli-kursseja.

Koululaisille on tarjolla yksilö- ja pienryhmäopetusta eri soittimista, kuten esimerkiksi piano, kantele, rumpu & nokkahuilu, saksofoni, huilu ja bändisoittimet. Opistolla on myös lapsi- ja nuorisokuoro. Kuvataiteessa on tarjolla kuviskerhoja alakoululaisille ja posliinimaalausryhmiä alakoulusta yläasteikäisille. Käsityössä on tarjolla ompelun kursseja 12-17 –vuotiaille. Liikunnan puolelta on tarjolla tanssikurssi 3.-6. -luokkalaisille ja Hulavanne-kurssi 12-17-vuotiaille.

Opiston kurssitarjonta muuttuu vuosittain ja uusia kursseja otetaan mukaan toiveiden ja mahdollisuuksien mukaan.

3.3 Inarin kunnan kirjastotoimi

Inarin kunnankirjaston toimintaan kuuluu alla mainittujen luokkakohtaisten kokonaisuuksien lisäksi kaikki luokka-asteet läpikäyvä kirjavinkkauksen ja tekstituokioiden jatkumo, joihin kirjastotoimella on oma Lukijuuskasvatussuunnitelma.

Kirjastotoimen lukijuuskasvatussuunnitelma on luotu osana AVI:n rahoittamaa Lukeminen harrastuksi -hanketta (päättynyt 28.2.2021). Käytössä olevan lukijuuskasvatussuunnitelman tavoitteena on saada pysyviä, tehokkaita työmenetelmiä mm. kirjaston satutunneille ja koulu yhteistyöhön. Hankkeen tarkoitus oli kasvattaa lapsia lukijuuteen ja siten lukijuuskasvatussuunnitelmassa kiinnitettiin huomiota lasten kasvuyhteisöjen valmiuksiin tukea lasten lukutaidon ja -kiinnostuksen kehittymistä. Hankkeen jälkeen toiminta on ujutettu osaksi kirjaston ja koulun välistä perustoimintaa.

4. Kulttuurikasvatussuunnitelman toiminnalliset ydintoteuttajat

4.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa on oma varhaiskasvatussuunnitelma, jota ylläpidetään aktiivisesti ollen jatkuvasti osana laadukasta ja lakiin perustuvaa varhaiskasvatustoimintaa. Varhaiskasvatussuunnitelma sisältää kulttuurikasvatussuunnitelman osiot ja ne ovat olleet käytössä jo pitkään.

4.1.1 Päiväkodit (Inari, Ivalo, Saariselkä ja erillisenä Sevettijärvi)

Kaikille:

- 1) Kirjaston järjestämät suomen- ja saamenkieliset (pitäjien saatavuuden mukaan) satutunnit sekä kirjastotunnit
- 2) Kulttuuritoimen tarjoamat varhaiskasvatusikäisille soveltuvat elokuvat päivänäytöksinä
- 3) Lapsen oikeuksien viikolla järjestetään ylimääräistä kulttuuritoimintaa
- 4) Yhteistyö mahdollista Inarin seurakunnan kanssa
- 5) Yhteistyö Inarin Martat ry:n ja Pottumaa ry:n kanssa → Ympäristökasvatus- ja perinneruokapäivän järjestäminen elokuun lopulla Inari-nimipäivän tienoilla. Tutustutaan paikalliseen luontoon, kasveihin ja toteutetaan niiden pohjalta kuvataiteeseen tai käsityöhön kytkeytyvä paja.

Sevettijärvi

Sevettijärven ryhmäperhepäiväkodin alle kouluikäiset osallistuvat koulun kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisiin kokonaisuuksiin, mutta saavat niistä lasten ikätasoon soveltuvan työpajan.

*0-3 vuotiaat

- **Rytmiikka ja kansainvälisyyskasvatus, musiikillinen ilmaisu.** Rytmipajassa tutustutaan maailman eri rumpuihin ja helistimiin. Työpaja on joka vuosi hieman erilainen, eri teemoilla ja soittimilla.
- **Ohjaaja 2022-2023:** Musiikkipedagogi Jessika Lampi
- **Kirjastoyhteistyö:** kirjastotunnit varhaiskasvatussuunnitelman ja lukijuuskasvatussuunnitelman mukaan
- **Retket** lähimetsiin

*4-vuotiaat

- **Kädentaidot.** Vierailu lähiluontokohteessa (puoli -tai kokopäiväretki) päiväkodin valinnan mukaan esim. Jäniskoskella, Jänkkävaaralla tms. Retkeltä tuodaan mukana kädentaitopajan vetäjän kanssa sovittuja elementtejä (esim. heiniä, oksia, lehtiä tms). Kädentaitojen työpajassa mietitään, mistä kaikista materiaaleista voi tehdä taidetta. Pienissä ryhmissä luodaan muutama hieman isompi yhteisteos. Teoksen aiheena voi olla esim. "Lempipaikka" tai "minä osaan" tai joku muu päiväkodin omaan teemaa sopiva asia.

- **Kuvallinen ilmaisu ja elokuva.** Tehdyn kädentaitotyön voi valokuvata tai siitä voi helppojen puhelinsovellusten avulla tehdä pienen dokumenttielokuvan, jossa lapsiryhmä esittelee töitään.
- **Ohjaaja 2022-2023:** [Luonto- ja ympäristöneuvoja Ida Lassila](#)

***5v-vuotiaat**

- **Draama, sanallinen ja kehollinen ilmaisu.** Vierailu Siidassa. Tutustutaan saamelaisiin tarinoihin joko eri saamen kielillä tai suomeksi. Suomenkielisissä ryhmissä opetellaan myös muutama saamenkielinen sana aiheeseen liittyen. Draamatyöpajaa varten valitaan saduista hahmo tai kaksi, joiden kautta käydään lävitse tunnetaitoja ja kasvatetaan valmiutta omaan ilmaisuun.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Retket:** Barents-päivän lastentapahtumassa vierailu.

4.1.2 Ryhmikset, perhepäivähoitajat ja kielipesätoiminta

Vaihtoehtoisesti pienryhmät voivat osallistua joko

- 1) mahdollisuuksien mukaan ikäryhmäpajoihin lähimmällä päiväkodilla tai
 - 2) kunta voi järjestää alueen keskuspäiväkodissa vuosittain työpajoja, johon kootaan/kuljetetaan nimen omaan ryhmissä, kielipesien ja perhepäivähoidon väki. Tässä tapauksessa vaikkapa syyskaudella voi olla yksi kaikille pikku ryhmille tarkoitettu rytmipaja, ja kevätkaudella kaikille tarkoitettu kädentaitopaja.
- Seuraavana vuonna taiteenalat vaihtuvat, niin että mukana onkin vaikka sirkus ja rytmipaja. Viimeksimainittu kannattaa pitää ohjelmistossa siksi, että se on loputtomasti muunneltavissa ja sopii ihan kaiken ikäisille. Mallia erilaisiin kokonaisuuksiin voi katsoa Sevettijärven koulun omasta suunnitelmasta muutamaa sivua alemmalla: samoja taide/kulttuurikasvattajia kun voi hyödyntää tällöin myös pienempien pajoissa. Sevettijärvellä mennään myös kahdella taidesisällöllä per vuosi, joka voisi olla pienryhmille helpoin malli.

4.2 Inarin kunnan peruskoulut

Kaikille:

- Koulujen valtakunnallisella elokuvaviikolla esitetään kaikille luokka-asteille soveltuvia elokuvia
- Koulukinoesityksiä järjestetään kaikille ikäluokille varhaiskasvatusikäisistä lukiolaisiin kunnallisen elokuvateatterin kautta tai luokissa esitettävänä näytöksinä. Apuna Koulukino ry ja Media-avain.fi –palvelut
- Lapsen oikeuksien viikolla järjestetään ylimääräistä kulttuuritoimintaa
- Koulut toteuttavat vuotuisjuhlaperinnettä (kevät-, itsenäisyyspäivä- saamelaisten itsenäisyyspäivä- joulujuhlat) totutun mukaan
- Ivalon ala-asteella vapaaehtoisen Lukuporo-diplomin suorittaminen yhteistyössä opettajien ja kirjaston kanssa
- Yhteistyö mahdollista Inarin seurakunnan kanssa
- Yhteistyö Inarin Martat ry:n ja Pottumaa ry:n kanssa → Ympäristökasvatus- ja perinneruokapäivän järjestäminen elokuun lopulla Inari-nimipäivän tienoilla. Tutustutaan paikalliseen luontoon, kasveihin ja toteutetaan niiden pohjalta kuvataiteeseen tai käsityöhön kytkeytyvä paja.

Koulujen omat KOPSit

- 1) Ivalon koulu
- 2) Inarin koulu
- 3) Sevettijärven koulu

4.2.1 Ivalon peruskoulut

Ivalon ala-aste ja yläaste seuraavat kulttuurikasvatussuunnitelmaa ikäluokka-rytmityksellä. Pienluokka sekä saamenkieliset ryhmät osallistuvat ikäryhmänsä mukaiseen toimintaan mahdollisuuksien mukaan.

4.2.2 Ivalon ala-aste

Ala-asteiden oppilaat käyvät Lapin alueteteatterin vierailujen yhteydessä vuosittain myös toiminnallisessa draamatyöpajassa.

*Eskarit

- *Saamelaisuus: teemaan liittyviä askarteluja, leikkejä, lauluja.*
- Muu: **Kuvataide.** Käynti Pyhän Nikolaoksen ortodoksisessa kirkossa Ivalossa (mikäli et-ryhmät eivät halua tätä vaihtoehtoa, tutustuminen vaikka netitse erilaisiin kirkoissa käytettyihin tekniikoihin, esim. lasimaalaukset, veistokset, puidet kaiverrukset tms). Opastettu retki kulttuuritoimen taidenäyttelytilaan ja mahdollinen taiteilijan tapaaminen. Kuvataidepajassa

jokainen maalaa itselleen tärkeimmistä ja rakkaimmista aiheista itselleen oman turvaa, toivoa ja iloa antavan taulun.

- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#) / Kartoitetaan Työpajatoiminnan käynnistämistä Rovaniemen Taidemuseon Lapin aluetoiminnan kanssa.
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Kirjasto:** Tutustutaan kirjastoon tai kirjastoautoon sekä tilana että palveluna. Millaista aineistoa kirjastossa on lukemaan opetteleville ja lukemista aloitteleville?

***1.-luokka**

- *Saamelaisuus: Saamelaisuuteen tutustuminen*
- Muu: **Sanataide.** Retki Juutuan luonto- ja kulttuuripolulle. Retkellä tutkitaan polun varren kylteissä kuvattuja tarinoita, joista valitaan muutama hahmo. Koululla olevassa sanataidepajassa lähdetään luomaan seikkailua jossa hahmot päätyvätkin ykkösluokkalaisten kanssa koululle.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
- *Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.*
- **Kirjasto:** Kerrataan kirjasto palveluna sekä lainaajan oikeudet ja vastuu. Tutustutaan lapsia koskeviin aineistolajeihin ja niiden sijoitteluun kirjastotilassa.

***2.-luokka**

- *Saamelaisuus: Saamelaisuuteen tutustuminen*
- Muu: **Tanssi.** Käynti Nellimin uittorännillä ja Kessin sillalla. Tanssitaiteen työpajassa tehdään tukinuittoteos liikkeen kautta!
- **Ohjaaja 2022-2023:** [Tanssinopettaja/koreografi Janita Rantanen](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Kirjasto:** Kerrataan lapsia koskevat aineistolajit ja niiden sijoittelu. Tutkitaan lasten ja nuorten tietokirjojen sisältöalueita.

***3.-luokka**

- *Saamelaisuus: Kirjallisuus ja mytologia*
- Muu: **Nukke/varjoteatteri.** Retki Riutulaan Vasatokaan leirikoulukeskukseen. Nukke/varjoteatterin keinoin palataan Ketunlenkille ja lähetetään Kettu uuteen seikkailuun! Lisäksi Lapin alueteatterin kiertue-esitysten vierailu.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
- **Kirjasto:** Tutustutaan yleisten kirjastojen luokitusjärjestelmään siltä osin, mikä koskee lapsia. Aineisto on sijoitettu kirjastoon opeteltavissa olevien periaatteiden mukaan.

***4.-luokka**

- *Saamelaisuus: Poronhoitoon tutustuminen*
- Muu: **Tutustutaan poronhoitoalueiden paliskuntien toimintaan.**

- **Valokuvataide.** Retki Tankavaaraan sekä katsomassa kullankaivajien patsasta Ivalossa. Valokuvaustyöpajassa etsitään tapaa kuvata jotain joka kimaltaa tai on erityisen arvokasta rahallisesti, henkisesti tai muilla tavoin. Kaikille Inarin nelosluokkalaisille itsenäisyyspäivän vastaanotto kunnanvirastolla, sisältää viittaukset historiaan ja kulttuuriperinteisiin.
- **Ohjaaja 2022-2023:** [Valokuvaaja Terhi Tuovinen](#)
- **Kirjasto:** Tutustutaan nuorten kaunokirjallisuus osastoon ja todetaan sinne sijoitetut genret, kuten fantasia. Todetaan harkitusti joitakin luokkia ja sijainteja aikuisten puolelta. Neljäsluokkalainen osaa hakea aineistoa hyllystä luokitusjärjestelmän ja aakkosjärjestyksen avulla.

*5.-luokka

- *Saamelaisuus: Saamelaisten historia*
- Muu: **Musiikki.** Retki Siidaan ja Pielpajärven erämaakirkolle sekä musiikki-ilta. Koululla MunBiisi-työpaja, jossa sävelletään oma biisi vitosluokkalaisten musiikki-iltaan.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Kirjasto:** Tutustutaan verkkokirjaston käyttöön. Viidesluokkalainen osaa hakea etsimänsä teoksen hyllystä verkkokirjaston avulla.

*6.-luokka

- *Saamelaisuus: Saamelaistietoisuus ja –taide*
- Muu: **Mediataide/Kuvataide.** Haastatellaan sekä Inarin kunnanjohtajaa että saamelaiskäräjien puheenjohtajaa. **Haastatteluun voidaan pyytää myös paliskuntain edustajia.** Mikä on Inarissa parasta ensiksi heidän ja toiseksi kuudesluokkalaisten itsensä mielestä? Mediataiteen työpajassa nämä näkemykset yhdistetään ja muokataan teokseksi. Luokkaretki 6.-luokan aikana. Lisäksi ohjattu virtuaalivierailu Ateneumiin. **HAKU AUKEAA 1.8.2022!**
- **Kirjasto:** Kerrataan verkkokirjaston käyttöä ja opetellaan hakemaan tekijän perusteella. Opetellaan varaamaan haluttu teos. Myös muiden kuin oman kirjaston aineisto on saatavilla.
- Kuudesluokkalaiset osallistuvat veteraanipäivän juhlallisuuksiin 27.4. aina mahdollisuuksien mukaan

4.2.3 Ivalon yläaste

*7.-luokka

- Vierailu Saamelaiskulttuurikeskus Sajokseen ja saamelaisarkistoon
- **Sirkustaiteenlaji:** Kansainvälinen sirkustaide on monikulttuurista, monikielistä ja moni-identiteettistä ja esitykset kielirajattomia. Sirkustaide pohtii jo lähtökohtaisesti identiteettiä ja yhteisöllisyyttä, sitä kuka kukin on lavalla ollessaan ja kuka omassa elämässään.

- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Kirjasto:** Tutustutaan ryhmissä tiedonhaun prosessiin ja sen suunnitteluun.
Seitsemäsluokkalainen tietää tiedonhaun hallittavissa olevaksi, opettelua vaativaksi prosessiksi.

*8.-luokka

- **Taidetestaajat, jonka jälkeen esityksen pohjalta sanataidepaja**
- **Yhteisöpuutarhan hoito ja yhteisötaide:** Luodaan yhteisöpuutarhaan viljelysuunnitelman mukaista kokonaisuutta, ja yhteisötaidetta luonnon materiaaleista. Yhteisöpuutarha on hyötykasveista koostuva kokonaisuus, joka rakentuu vuosi vuodelta kuntalaisten iloksi ja hyödyksi. Puutarhaan istutetaan moni- ja yksivuotisia kasveja. Opitaan permakulttuurin ja luonnonmukaisen viljelyn periaatteita ja menetelmiä. Tehdään kasvualustoja ja istutetaan siemeniä ja taimia. Yhdistetään materiaaleista oppiminen, kasveista oppiminen ja luovuus yhdeksi isoksi kokonaisuudeksi.
Ohjaus: Pottumaa ry
- **Kirjasto:** Harjoitellaan tiedonhaun prosessia pareittain aihehakujen avulla. Tutustellaan tutkimaan ja arvioimaan hakutuloksia suhteessa lähtökohtaan ja tarvittaessa tekemään uusia hakuja tarkennetusta näkökulmasta.

*9.-luokka

- **Elokuva/näyttämötaide/kuvataide** Lokakuussa retki Kakslauttasen Planetariumiin Sodankylää ja samalla Kakslauttanen Art Galleryyn. Elokuvatäiteen kokonaisuudessa mietitään kuinka erilaisia extreme-kokemuksia käsitellään elokuvien kautta. Ikäluokka saa myös lippuja Lapin alueteatterin/Rovaniemen teatterin näytöksiin.
- **Ohjaaja 2022-2023:** [KOULUKINO ry.](#) Koulukino-esityksiä järjestetään kaikille peruskoululaisille, mutta kirjataan vähimmäissuorituksena myös 9.-vuosiluokalle.
(Koulukino on valtakunnallinen elokuvakasvatuksen asiantuntijajärjestö, joka tukee elokuvanlukutaidon kehittymistä kannustamalla kouluja elokuvan pariin tarjoamalla niin opettajille kuin perheillekin elokuvakasvatuksen välineitä. Tavoitteena on tuoda koululaiset yhteisen elokuvateatterielämyksen äärelle sekä auttaa opettajia vahvistamaan oppilaiden elokuvanlukutaitoa ja innostaa käyttämään elokuvaa opetuksessa monipuolisesti.)
- **Kirjasto:** Harjoitellaan tiedonhaun prosessia ja suunnitelmallista etenemistä aihehakujen avulla, mahdollisesti itsenäisesti. Tavoite on, että yhdeksäsluokkalainen hahmottaa, mihin hänen tiedonhakutaitonsa riittävät ja osaa pyytää tarvittaessa apua henkilökunnalta.

4.2.4 Inarin koulun ala-aste

*Eskarit

- **Kuvataide.** Retki Inarin saamelaiskirkkoon (mikäli Et-ryhmät eivät halua tätä vaihtoehtoa, tutustuminen vaikka netitse erilaisiin kirkoissa käytettyihin tekniikoihin, esim. lasimaalaukset, veistokset, puidet kaiverrukset etc). Kuvataidepajassa jokainen maalaa itselleen tärkeimmistä ja rakkaimmista aiheista itselleen oman turvaa, toivoa ja iloa antavan taulun.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#) / [Kartoitetaan Työpajatoiminnan käynnistämistä Rovaniemen Taidemuseon Lapin aluetoiminnan kanssa.](#)
- **Kirjasto:** Tutustutaan kirjastoon tai kirjastoautoon sekä tilana että palveluna. Millaista aineistoa kirjastossa on lukemaan opetteleville ja lukemista aloitteleville?

*1.-2. -luokka vuorovuosin

- **Sanataide.** Retki Juutuan luonto- ja kulttuuripolulle. Retkellä tutkitaan polun varren kylteissä kuvattuja tarinoita, joista valitaan muutama hahmo. Koululla olevassa sanataidepajassa lähdetään luomaan seikkailua jossa hahmot päätyvätkin ykkösluokkalaisten kanssa koululle.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
- **Tanssi.** Retki haluttuun luontokohteeseen. Koululla pidettävässä tanssipajassa päästään tekemään vaelluksesta, nousuista, laskuista ja maisemista omaa koreografiaa.
- **Ohjaaja 2022-2023:** [Tanssinopettaja/koreografi Janita Rantanen](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Kirjasto, joka vuosi:** Kerrataan kirjasto palveluna sekä lainaajan oikeudet ja vastuu. Tutustutaan lapsia koskeviin aineistolajeihin ja niiden sijoitteluun kirjastotilassa. Kerrataan lapsia koskevat aineistolajit ja niiden sijoittelu. Tutkitaan lasten ja nuorten tietokirjojen sisältöalueita.

*3.-4. -luokka vuorovuosin

- **Nukke/varjoteatteri.** Retki Riutulaan Vasatokaan nuorisokeskukseen. Nukke/varjoteatterin keinoin palataan Ketunlenkille ja lähetetään Kettu uuteen seikkailuun!
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
- **Valokuvataide.** Retki Kaapin Jounin kentälle. Valokuvaustyöpaja joko paikan päällä tai koululla käsittelee alueen historiaa lasten ottamien kuvien kautta. Lisäksi itsenäisyyspäivän vastaanotto kunnanvirastolla.
- **Ohjaaja 2022-2023:** [Valokuvaaja Terhi Tuovinen](#)
- **Kirjasto, joka vuosi:** Tutustutaan nuorten kaunokirjallisuus osastoon ja todetaan sinne sijoitetut genret, kuten fantasia. Todetaan harkitusti joitakin luokkia ja sijainteja aikuisten puolelta. Neljäsluokkalainen osaa hakea aineistoa hyllystä luokitusjärjestelmän ja aakkosjärjestyksen avulla.
- **Muu:** *Tutustutaan poronhoitoalueiden paliskuntien toimintaan.*

*5.-6. -luokka vuorovuosin

- Kuudesluokkalaiset osallistuvat **veteraanipäivän** juhlallisuuksiin aina mahdollisuuksien mukaan
- **Musiikki ja kansainvälisyyskasvatus.** Retki Siidaan ja Pielpajärven erämaakirkolle. Koululla Säveliä Suomesta-työpaja, jossa tutustutaan suomalaiseen musiikkiin ennen ja nyt. Mukana on niin ikivanhoja soittimia kuin nykypäivän maahanmuuttajien mukanaan tuomaa musiikkia.

- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Mediataide/Kuvataide.** Haastatellaan joko Inarin kunnanjohtajaa tai saamelaiskäräjien puheenjohtajaa tai muuta merkittävää inarilaista henkilöä. Mikä on Inarissa parasta ensiksi heidän ja toiseksi kuudesluokkalaisten itsensä mielestä? Mediataiteen työpajassa nämä näkemykset yhdistetään ja muokataan teokseksi. Lisäksi virtuaalivierailu Ateneumiin.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
- **Kirjasto, joka vuosi:** Tutustutaan verkkokirjaston käyttöön. Viidesluokkalainen osaa hakea etsimänsä teoksen hyllystä verkkokirjaston avulla. Kerrataan verkkokirjaston käyttöä ja opetellaan hakemaan tekijän perusteella. Opetellaan varaamaan haluttu teos. Myös muiden kuin oman kirjaston aineisto on saatavilla.

4.2.5 Inarin koulun yläaste

*7.-luokka

- Vierailu Saamelaiskulttuurikeskus Sajokseen ja saamelaisarkistoon
- **Sirkustaiteenlaji:** Kansainvälinen sirkustaide on monikulttuurista, monikielistä ja moni-identiteettistä ja esitykset kielirajattomia. Sirkustaide pohtii jo lähtökohtaisesti identiteettiä ja yhteisöllisyyttä, sitä kuka kukin on lavalla ollessaan ja kuka omassa elämässään.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Kirjasto:** Tutustutaan ryhmissä tiedonhaun prosessiin ja sen suunnittelemiseen. Seitsemäsluokkalainen tietää tiedonhaun hallittavissa olevaksi, opettelua vaativaksi prosessiksi.

*8.-luokka

- **Taidetestaajat, jonka jälkeen esityksen pohjalta sanataidepaja**
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
- **Yhteisöpuutarhan hoito ja yhteisötaide:** Luodaan yhteisöpuutarhaan viljelysuunnitelman mukaista kokonaisuutta, ja yhteisötaidetta luonnon materiaaleista. Yhteisöpuutarha on hyötykasveista koostuva kokonaisuus, joka rakentuu vuosi vuodelta kuntalaisten iloksi ja hyödyksi. Puutarhaan istutetaan moni- ja yksivuotisia kasveja. Opitaan permakulttuurin ja luonnonmukaisen viljelyn periaatteita ja menetelmiä. Tehdään kasvualustoja ja istutetaan siemeniä ja taimia. Yhdistetään materiaaleista oppiminen, kasveista oppiminen ja luovuus yhdeksi isoksi kokonaisuudeksi.
Ohjaus: Pottumaa ry
- **Kirjasto:** Harjoitellaan tiedonhaun prosessia pareittain aihehakujen avulla. Tututellaan tutkimaan ja arvioimaan hakutuloksia suhteessa lähtökohtaan ja tarvittaessa tekemään uusia hakuja tarkennetusta näkökulmasta.

*9.-luokka

- **Elokuva/näyttämötaide/kuvataide.** Lokakuussa retki Kakslauttasen Planetariumiin Sodankylään ja samalla Kakslauttanen Art Galleryyn. Elokuvataiteen kokonaisuudessa mietitään kuinka erilaisia extreme kokemuksia käsitellään elokuvien kautta. Ikäluokka saa myös lippuja Lapin Alueteatterin / Rovaniemen Teatterin näytöksiin.
- **Ohjaaja 2022-2023:** [KOULUKINO ry.](#)
- **Kirjasto:** Harjoitellaan tiedonhaun prosessia ja suunnitelmallista etenemistä aihehakujen avulla, mahdollisesti itsenäisesti. Tavoite on, että yhdeksäsluokkalainen hahmottaa, mihin hänen tiedonhakutaitonsa riittävät ja osaa pyytää tarvittaessa apua henkilökunnalta.

4.2.6 Sevettijärven koulu, ala- ja yläkoulu

Koululle on tässä mallissa rakennettu oma kiertävä sykli, johon sisältyy kaksi koko koulun oppilaat läpi käyvää kulttuurikasvatuskokonaisuutta joka vuosi. Jokainen lapsi pääsee kerran syksyllä ja kerran keväällä mukaan johonkin taide/kulttuurikokonaisuuteen, jotka vaihtuvat vuosittain. Kuten muuallakin, kyseessä ovat nimenomaan työpajat, joissa pääsee tekemään itse: minkä vain taiteenalan kiertävät esitykset joissa kaikki voivat olla mukana tulevat tämän perusosan päälle. Kahdeksasluokkalaisilla on lisäksi aina Taidetestaajat-kokonaisuus.

Työpajat voi toteuttaa joko koululla livenä tai joissain tapauksissa myös striiminä, tai niitä voi yhdistää retkiin niin, että luokan paja pidetäänkin Inarissa. Tällöin toteuttajatkin ovat oletettavasti lähempänä.

Kirjaston ja seurakunnan järjestämät kokonaisuudet ovat jokavuotisia ja suunnitellaan aina erikseen. Kirjaston järjestämiä kokonaisuuksia ohjaa lukijuuskasvatussuunnitelma. Muita toistuvia asioita ovat saamelaiskulttuuriin (saamenpuvun päivä, saamelaisten kansallispäivä ja muut saamelaisten merkkipäivät) ja saamelaisiin elinkeinoihin tutustuminen (kalastus, yhteistyö paikallisen metsästysseuran kanssa, porotalous) ja sen ylläpitäminen sekä kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa.

Vuotuisia tapahtumia ja/tai kokonaisuuksia Sevettijärvellä

- Vuotuisia koulun omia tapahtumia on useita
- Ijahis Idja -tapahtuman lasten- ja nuortenpäivään osallistuminen elokuussa
- Taidetestaajat-kokonaisuus
- Inarin kunnan peruskoulujen 4.-luokkalaisten vierailu itsenäisyysjuhlaan kunnantalolle
- Skábmagovat alkuperäiskansojen elokuvafestivaali
- Saamelaisnuorten taidetapahtuma

***Lukuvuosi 2022-2023, 2027-2028, 2032-2033 etc**

- **Musiikki ja kansainvälisyyskasvatus.** Retki Näätämön kylään. Säveliä Suomesta-työpaja, jossa tutustutaan suomalaiseen musiikkiin ennen ja nyt. Mukana on sekä ikivanhoja soittimia esimerkiksi paimenkulttuurin ajoilta, että nykypäivän maahanmuuttajien mukanaan tuomaa musiikkia.

Ohjaaja 2022-2024: [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry](#)

Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

- **Mediataide.** Haastatellaan etäyhteyden kautta sekä Inarin kunnanjohtajaa että saamelaiskäräjien puheenjohtajaa. Mikä on Inarissa parasta ensiksi heidän ja toiseksi koululaisten itsensä mielestä? Mediataiteen työpajassa nämä näkemykset yhdistetään ja muokataan teokseksi.

Ohjaaja 2022-2023: [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry](#)

***Lukuvuosi 2023-2024, 2028-2029, 2033-2034 etc**

- **Kuvataide:** retki Sevettijärven ortodoksiseen kirkkoon ja yleisesti tutustuminen kirkkojen kuvataiteeseen (mikäli Et-ryhmät eivät halua kirkkoon, yleinen tutustuminen vaikka netitse erilaisiin kirkoissa käytettyihin tekniikoihin, esim. lasimaalaukset, veistokset, puidet kaiverrukset jne.). Virtuaalinen vierailu Ateneumissa suoran striimin avulla. Kuvataidepajassa jokainen maalaa itselleen tärkeimmistä ja rakkaimmista aiheista oman turvaa, toivoa ja iloa antavan taulun.

Ohjaaja 2022-2024: [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#) / [Kartoitetaan Työpajatoiminnan käynnistämistä Rovaniemen Taidemuseon Lapin aluetoiminnan kanssa.](#)

Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

-**Sanataide ja/tai draama:** Retki saamelaismuseo Siidaan ja Inariin Juutuan luonto- ja kulttuuripolulle. Juutualla tutkitaan polun varren kylteissä kuvattuja tarinoita, joista valitaan muutama hahmo. Sanataide ja/tai draamapajoissa lähdetään kolmena ikäryhmänä luomaan hahmojen avulla uusia tarinoita ja pienoisenäytelmiä.

Ohjaaja 2022-2024: [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)

Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

***Lukuvuosi 2024-2025, 2029-2030, 2034-2035 etc**

- Vierailu Saamelaiskulttuurikeskus Sajokseen ja saamelaisarkistoon
- **Sirkustaiteenlaji:** Kansainvälinen sirkustaide on monikulttuurista, monikielistä ja moni-identiteettistä ja esitykset kielirajattomia. Sirkustaide pohtii jo lähtökohtaisesti identiteettiä ja yhteisöllisyyttä, sitä kuka kukin on lavalla ollessaan ja kuka omassa elämässään.
- **Ohjaaja 2022-2024:** [Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry.](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Tanssi.** Käynti Semekurtan poroerotusaidoilla sekä Jänispäällä, Palovaarassa tai jollain muulla tunturilla. Tanssipajassa lähdetään luomaan koreografiaa porojen liikkeistä ja tunturien muodoista.

Ohjaaja: [Tanssija ja koreografi Janita Rantanen](#)

***Lukuvuosi 2025-2026, 2030-2031, 2035-2036 etc**

- **Valokuvataide.** Retki luontokohteeseen tai kolttasaamelaisten museoon Norjan puolella. Valokuvaustyöpaja joko paikan päällä tai koululla käsittelee alueen historiaa lasten ottamien kuvien kautta.

Ohjaaja: [Terhi Tuovinen](#)

- **Ympäristötaide ja arkkitehtuuri:** Käynti Siidan hallinnoimalla perinnetalolla Sevettijärvellä. Koululla ympäristötaiteen ja arkkitehtuurin työpaja, jossa tutustutaan ekologiseen rakentamiseen ja kiertotalouteen.
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

***Lukuvuosi 2026-2027, 2031-2032, 2036-2037**

- **Kädentaidot:** Tutustuminen perinteisiin käsityötekniikoihin. Koululla muotoilu/kädentaitojen työpajassa tutustutaan tekniikkaan itse tehden.
Ohjaaja: mahdollisesti Erja Tuhkala
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Elokuvataide:** Käynti Sevettijärven kolttakulttuurisäätiössä. Elokuvataiteen kokonaisuudessa tarkastellaan tapaa, jolla pohjoisen luonto ja perinnekulttuuri yleensä elokuvan keinoilla esitellään.
Toteutus: Koulukino ry:n tehtäväpaketti.

4.2.7 Ivalon lukio

*1.-luokka

- **Ympäristötaide.** Käynti Muddusjärven luontopolulla, jossa tutustutaan saamelaisten asuinkenttään ja saksalaisjoukkojen huoltokeskuksen jälkiin. Pajassa mietitään, miten ”jäljiistä” tulee taidetta ja miten ympäristötaide voi auttaa nykyajan rakennuskulttuuria voimaan paremmin. Osa 1. vuoden kuvataiteen pakollisia opintoja.
- **Ohjaaja 2022-2023:** [Luonto- ja ympäristöneuvoja Ida Lassila](#)
Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa, työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.
- **Kirjasto:** jokaiseen äidinkielen ja kirjallisuuden kurssiin liittyvä kirjavinkkaus

*2.-luokka

- **Luova taide ammattina** -kokonaisuus valmiilla videolla, jonka jälkeen esim. saamelaistaiteilija (joiku/räppi/kädentaidot) esittelee omaa työtään. Työn esittelyn yhteydessä on myös työpaja kyseisen taiteilijan omasta alasta. Työpajat soveltuvat musiikin opintoihin.
- Ikäluokka saa myös lippuja Lapin Alueatterin / Rovaniemen Teatterin Inarin kiertuenäytöksiin. Teatterivierailu toteutetaan vapaa-ajalla, mutta voidaan käsitellä äidinkielen opinnoissa.
- **Kirjasto:** jokaiseen äidinkielen ja kirjallisuuden kurssiin liittyvä kirjavinkkaus

*3.-luokka

- Kirjailijavierailu abiturienteille äidinkielen opintojen yhteydessä.
- **Tutustuminen Inarin Saamelaiskulttuurikeskuksen Saamelaisarkistoon kytkeytyen historian valinnaisopintoihin.**
- Koulukinonäytös ja elokuva-analyysi. Käsitellään äidinkielen oppitunneilla.
- **Kirjasto:** jokaiseen äidinkielen ja kirjallisuuden kurssiin liittyvä kirjavinkkaus

5. Kulttuurikasvatussuunnitelman kakkostaso, esittävät taiteet

Kakkostasolla olevat vakikohteet Inarin kunnan alueella ovat:

- Konserttikeskus ry
- Lapin Alueteatteri – Rovaniemen Teatterin –kiertue
- Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila ry
- Tanssiteatteri Rimpparemmi
- Rovaniemen Taidemuseo – yhteistyötä käynnistetään

6. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksen seuranta ja laaduntarkkailu

Inarin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma budjetoidaan Inarin kulttuuritoimen kustannussuunnitelmaan esiintyjien ja ohjaajien palkkioiden osalta Lapin lastenkulttuuriverkosto – kustannuspaikalle. Toteutuneiden esitysten yleisömäärät kirjataan vuosittain Excel-tilastoon, josta voidaan seurata yleisön ikäjakaumaa ja toteutuneiden tapahtumien määrää ja lajityyppejä. Tämä auttaa suunnittelemaan ja tarkastelemaan kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Inarin kunnan kulttuuritoimi on Lapin lastenkulttuuriverkoston jäsen ja saa lasten- ja nuorten kulttuuripalveluiden toteuttamiseen avustusta Rovaniemen kaupungin hallinnoimalta verkostolta toteutuneen tilastoinnin perusteella.

Kulttuurikasvatussuunnitelmassa on suunniteltu koulujen huolehtivan kuljetuksista aiheutuvista kohtuullisista kustannuksista.

Kulttuurikasvatussuunnitelma ei ole pysyvästi valmis suunnitelma, vaan sitä täytyy mielellään vuosittain tarkastella ja kehittää varhaiskasvatuksen, koulujen ja muiden yhteistyössä toimivien tahojen kanssa. Myös kolmannen sektorin kulttuuripalveluiden toteuttajien kanssa täytyy päivittää palveluntuottamisen sopimukset kausittain, mikä aiheuttaa vuosittaista eloa kulttuurikasvatussuunnitelman taloudellisessa toteutumisessa.

Kulttuuritoimen avuksi tarvitaan kouluille yhteyshenkilöt ns. kulttuurivastaavat, jotka tuovat kulttuurikasvatussuunnitelman toimintamallia tutuksi koululla opettajille, ohjaajille, koulun muulle henkilökunnalle ja oppilaille. Kulttuurikasvatussuunnitelmaan tulisi olla oppilaskunnilla mahdollisuus antaa palautetta ja jättää toiveita mahdollisista kulttuurikokemuksista. Inarin Nuorisovaltuusto voi myös esittää kulttuurikasvatussuunnitelmaan toimintaehdotuksia.

Kehittämistyössä avainasemassa ovat varhaiskasvatuksessa ja kouluissa nimetyt kulttuurivastaavat, jotka antavat palautetta kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöstä ja onnistumisesta kulttuurikasvatussuunnitelman vastuushenkilölle, Inarin kunnan osalta kulttuurisihteerille. Lyhyt palaute

tulisi kerätä joka toinen vuosi ennen kevätlukukauden päättymistä seuraavan toimintakauden suunnittelun tueksi. Kulttuurikasvatussuunnitelma otetaan asteittain käyttöön syyskaudella 2022.

7. Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttösuunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen kokonaisuudessaan tässä muodossa, kun se on edellä esitelty, vaatii tarkastelua kulttuuritoimen käyttösuunnitelman osalta. Pääosa toiminnoista pystytään toteuttamaan nykyisillä resursseilla, mutta alueellisen tasapuolisuuden vaatimuksesta lisäkuluja tulee mm. pitkistä etäisyyksistä ja kuljetuskustannuksista. Kulttuuritoimen ehdotus on käsitellä kuljetuskustannukset koulujen käyttösuunnitelmasta ja kulttuuripalveluiden palkat ja palkkiot kulttuuritoimen käyttösuunnitelmasta. Kulttuurikasvatussuunnitelman kokonaisbudjetti valmistuu syksyksi 2022.

8. Kulttuurikasvatussuunnitelman laatijat ja yhteystiedot

Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman on laatinut Inarin kulttuurisihteeri yhteistyössä Inarin varhaiskasvatuksen, Inarin peruskoulujen, Ivalon lukion, Inarin kirjastotoimen, Inarin kansalaisopiston ja Inarin vapaa-aikatoimen yhteyshenkilöiden kanssa. Inarin kunta on ollut mukana Lastenkulttuurikeskusten liiton kulttuurikasvatussuunnitelmien edistämishankkeessa, jossa kouluttajana toimi Henna Leisiö.

Kulttuurikasvatussuunnitelman vastuhenkilö on kulttuurisihteeri Mirja Karjalainen, 040 7767546, mirja.karjalainen@inari.fi. Koulujen kulttuurivastaavien yhteystiedot kootaan myöhemmin.

9. Lisäselvitys yhteistyötahoista ja jatkotoimenpiteistä

- Saamelainen lastenkulttuurikeskus Mánnu
 - Toteuttaa toimintaa saamelaisille lapsille ja nuorille Inarin ja Utsjoen alueella. Mánnua on pyydetty mukaan yhteistyöhön Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa, mutta tämän hetkiset vähäiset henkilöstöresurssit estävät Mánnun yhteistyön Inarin Kops:in osatoteuttajana.
Saamelainen lastenkulttuurikeskus Mánnu on aloittanut toimintansa vuonna 2004. Mánnu pyrkii toiminnallaan vahvistamaan saamelaisnuorten kulttuuri-identiteettiä, lisäämään saamelaisen perinteisen tiedon ja taidon arvostamista, omaksumista ja tallentamista, mahdollistamaan sukupolvien välisiä yhteisöllisiä toimintamalleja. Yhteistyökumppaneina toimivat koulut, päiväkodit ja kielipesät, joiden kautta kohderyhmä eli saamelaisalueen alle 18-vuotiaat saamelaislapset ja nuoret tavoitetaan laajasti. Käytännössä Mánnu järjestää saamelaiskulttuuria- ja saamen kieltä vahvistavaa toimintaa kouluihin, päiväkotiin ja kielipesiin. Saamelainen lastenkulttuurikeskus osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös saamelaistapahtumien järjestelyihin esimerkiksi tuottamalla ohjelma-sisältöjä lapsille ja nuorille.
- Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Vasatokka
 - Alkavalla sopimuskaudella ei vielä tilattua yhteistyötä Nuorisokeskus Vasatokalta, mutta yhteistyö on jatkossa hyvin mahdollista ja asiasta keskustellaan. Nuorisokeskus Vasatokaan tutustutaan Inarin koulun, Ivalon koulun 3.-luokkalaisten kanssa, kierretään Ketunlenkki-ulkoilureitti ja Kiertävän lastenkulttuurikeskus Kattilan toimesta toteutetaan nukke-/varjoteatteri aiheeseen liittyen.
- Yhteistyö Inarin Martat ry:n ja Pottumaa ry:n kanssa
 - Ympäristökasvatus- ja perinneruokapäivän järjestäminen elokuun lopulla Inari-nimipäivän tienoilla. Tutustutaan paikalliseen luontoon, kasveihin ja toteutetaan niiden pohjalta kuvataiteeseen tai käsityöhön kytkeytyvä paja.
- Inarin seurakunta
 - On mahdollista järjestää toimintaa Inarin seurakunnan kanssa niin tahdottaessa. (Lisätty Kaikille-kohtiin varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen osioihin.)
- Saamelaismuseum Siida
 - Vuosittain 5-vuotiaat varhaiskasvatuksen lapset ja peruskoulujen 5.-luokkalaiset tutustuvat Saamelaismuseum Siidaan
- Saamelaiskulttuurikeskus Sajos
 - Ivalon ja Inarin peruskoulujen 7.-luokkalaiset tutustuvat Saamelaiskulttuurikeskus Sajokseen

- Pottumaa ry
 - 8.-luokkalaisille Ivalon ja Inarin koululaisille ympäristötietoisuutta ja paikallista permakulttuuria tutuksi. Teemapäivä-ajatuksella. Sevettijärven koulun kanssa selvitetään oma kokonaisuus.
- Inarin Martat ry
 - Perinneruokapäivä Inari-nimipäivän tienoilla elokuun lopulla yläastelaisille, keskustellaan koulujen kanssa sopivasta luokka-asteesta.
- Mannerheimin Lastensuojeluliiton Inarin kunnan paikallisyhdistys ry:n kanssa tehdään yhteistyötä vuosittain lastentapahtumien toteuttamiseksi.
- Saamenkäsityöyhdistys Sámi Duodji ry voi järjestää duodjityöpajoja eri luokka-asteille tarvittaessa.

Jatkotoimenpiteitä

OPS-koodit kulttuurikasvatussuunnitelman kokonaisuuksiin katsotaan elokuussa yhdessä opettajien kanssa, kun on tieto siitä, etteivät alkavan lukukauden kokonaisuudet enää muutu.

Hyväksynnästä huolimatta Kopsia on aina mahdollista muuttaa ja päivittää eri tahojen tarpeiden mukaan. KOPS on tarkoitus viedä koulujen VESO-päiville mukaan esittelyyn.